

Roczne sprawozdanie
z realizacji zadań
z zakresu wspierania rodziny
za 2025 rok
wraz z potrzebami
związanymi z ich realizacją
w roku 2026

Ruda Śląska, marzec 2026r.

Spis treści

I.	Wskaźniki realizacji celów Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2024-2026	s. 3
II.	Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny	s. 12
III.	Finansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	s. 13
IV.	Przekazywanie informacji do Biura Informacji Gospodarczej	s. 14
V.	Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny	s. 14
VI.	Potrzeby związane z realizacją zadań na 2026 rok	s. 14

Zgodnie z Uchwałą NR PR.0007.13.2024 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 25.01.2024r. w 2025 roku realizowany był „Gminny Program Wspierania Rodziny w mieście Ruda Śląska na lata 2024-2026”.

I. Wskaźniki realizacji celów Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2024-2026

1. Wzmocnienie działań profilaktycznych na rzecz rodziny w kryzysie

Kierunki działań i wskaźniki realizacji celu:

1.1. *Monitorowanie sytuacji rodziny i dziecka - współpraca między instytucjami*

Bezpieczna rodzina - wspólne działanie pracowników socjalnych i funkcjonariuszy Straży Miejskiej, polegające na wejściach do rodzin wymagających szczególnego wsparcia. Realizacja projektu pozwala na odpowiednio wczesne reagowanie na pojawiające się trudności i kryzysy w rodzinach, w których występują problemy związane z alkoholizmem, przemocą czy bezradnością opiekuńczo - wychowawczą. W roku 2025 w ramach projektu odbyło się 36 wyjazdów ze Strażą Miejską - 190 wspólnych wizyt w rodzinach.

Spotkania interdyscyplinarne - rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych objęte są wsparciem wielu instytucji, m.in. szkół, przedszkoli, placówki wsparcia dziennego, poradni rejonowych, poradni psychologiczno - pedagogicznej, poradni psychologicznej dla dzieci, sądu oraz organizacji pozarządowych. Przedstawiciele tych instytucji w ramach spotkań interdyscyplinarnych omawiają sytuację rodzin, których one dotyczą. Pozwala to jasno określić jakie trudności przeżywa rodzina, a także ustalić plan pomocy. W 2025 roku odbyły się 792 spotkania interdyscyplinarne, w tym 451 spotkań interdyscyplinarnych z udziałem pracownika Działu Wsparcia Rodziny i Pieczy Zastępczej.

1.2. *Wparcie rodziny dotkniętej przemocą*

Grupy diagnostyczno - pomocowe - kiedy w rodzinie zachodzi podejrzenie, że dochodzi do przemocy spisywana jest „Niebieska Karta” - część A i uruchamiana procedura związana z występowaniem przemocy domowej. Zostaje powołana grupa diagnostyczno - pomocowa, w skład której wchodzi przedstawiciele tych instytucji, które współpracują z rodziną i na jej rzecz. Procedura „Niebieskie Karty” jest procedurą o charakterze pomocowym, to skoordynowany system pomocy, który służy ochronie osób doświadczających przemocy domowej i zapewnieniu im bezpieczeństwa. W 2025r. toczyło się 339 procedur „Niebieskie Karty”. Liczba grup diagnostyczno-pomocowych prowadzonych i powołanych w 2025r. - 352. W rodzinach objętych procedurą

wychowywało się 465 dzieci (w tym 41 dzieci niepełnosprawnych). W stosunku do 317 dzieci istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą. Tut. Centrum wystosowało 51 pism do Sądu Rejonowego dotyczących zagrożenia bezpieczeństwa dzieci w rodzinach, w których zachodziła obawa, że są dotknięte przemocą. Należy zaznaczyć, że również inne instytucje po wdrożeniu procedury „Niebieskie Karty” informują Sąd Rejonowy.

1.3. *Monitorowanie sytuacji dziecka, którego dobro jest zagrożone*

Zawiadamianie Sądu w sytuacjach, gdy dobro dziecka jest zagrożone - w sytuacji kiedy rodzice w sposób nieodpowiedni sprawują władzę rodzicielską zawiadamiany jest Sąd. Dzieje się tak wówczas, gdy rodzice w rażący sposób zaniedbują podstawowe potrzeby dzieci, w rodzinie dochodzi do interwencji bądź nadużywania alkoholu. W 2025r. skierowano 109 wniosków do Sądu o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych oraz przekazano 227 informacji o aktualnej sytuacji w rodzinie do toczących się postępowań.

WYPRACOWANE EFEKTY:

- Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodziny zagrożonej lub dotkniętej kryzysem.
- Wzmocnienie bezpieczeństwa dzieci w rodzinie, która jest w kryzysie.
- Wczesne reagowanie na pojawiające się sytuacje kryzysowe.
- Zapobieganie pogłębianiu się sytuacji kryzysowych.
- Nawiazywanie i utrzymywanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

2. Reintegracja społeczna rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Kierunki działań i wskaźniki realizacji celu:

2.1. *Zapobieganie degradacji rodziny poprzez prowadzenie pracy socjalnej ukierunkowanej na poprawę jej funkcjonowania*

Pracą socjalną obejmowane są m.in. rodziny wykazujące trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W trakcie pracy z rodziną pracownik socjalny zapoznaje się z jej potrzebami, następnie analizuje sytuację rodziny, aby w rzetelny sposób dokonać diagnozy i określić wspólnie z nią cel pracy, do którego rodzina zamierza dążyć we współpracy w ramach kontraktu socjalnego, czyli jednego z narzędzi pracy pracownika socjalnego. Pracownicy socjalni wykorzystują to narzędzie w pracy z rodzinami, bo daje ono pełną diagnozę sytuacji w rodzinie oraz pokazuje czy zachodzą pozytywne zmiany. W sytuacji, gdy rodzina nie wyraża

chęci współpracy z pracownikiem socjalnym, a pracownik socjalny jest w posiadaniu informacji, które służą sporządzeniu diagnozy sytuacji rodziny bądź inne przyczyny uniemożliwiają prowadzenie pracy w ramach kontraktu socjalnego. Praca prowadzona jest w oparciu o kartę pracy socjalnej. W 2025r. 656 rodzin wykazywało bezradność opiekuńczo-wychowawczą i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. 280 rodzin z dziećmi objętych było pomocą w formie kontraktu socjalnego, 44 pracą socjalną w formie karty pracy socjalnej. W sytuacji kiedy rodzina nie była znana pracownikowi socjalnemu, w związku z czym nie posiadał on wymaganych informacji do sporządzenia rzetelnej diagnozy i był w trakcie rozeznawania jej sytuacji bądź rodzina w ogóle odmawiała kontaktu z pracownikiem socjalnym, a wymagała wsparcia ze strony tutejszego Centrum pracownik socjalny prowadził wówczas tylko pracę socjalną, którą w 2025 roku objętych było 70 rodzin z dziećmi.

Ponadto w rodzinach, w których bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego jest wynikiem niepełnosprawności intelektualnej lub fizycznej co najmniej jednego z członków rodziny mogą zostać wprowadzone usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w ramach których pomocy w przewyższaniu codziennych trudności życiowych udziela rodzinie osoba świadcząca usługi. W rodzinach tych prowadzona jest praca dostosowana do możliwości psychofizycznych rodziców z uwzględnieniem zarówno ich zasobów, jak i deficytów. W 2025r. z pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystały 4 rodziny z dziećmi.

2.2. Wzmocnienie kompetencji wychowawczych i opiekuńczych rodziców

Asystent rodziny wspiera rodzinę, w której dobro dziecka jest w jakikolwiek sposób zagrożone. Jego praca w głównej mierze opiera się na pedagogizacji rodziców, towarzyszeniu w sytuacjach dnia codziennego, udzielaniu wsparcia. Cała praca ukierunkowana jest na wsparcie i towarzyszenie w taki sposób, by rodzina, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogła wychować swoje dzieci w bezpiecznych i dobrych warunkach. Praca asystenta rodziny wspomaga rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny - rodziców i dzieci, czemu sprzyja indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W sytuacji, gdy dojdzie jednak do czasowego umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną, praca asystenta z rodziną jest kontynuowana (jeśli tylko rodzina wyraża na to zgodę). Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z rodziną w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, czy odpowiednią placówką opiekuńczo-wychowawczą.

W 2025r. w tut. Centrum zatrudnionych było 14 asystentów rodziny, 13 asystentów świadczyło pracę. Wsparciem asystenta rodziny objętych było 188 rodzin. 135 rodzin do współpracy zobowiązanych było na mocy postanowienia Sądu.

Na zajęcia podnoszące kompetencje wychowawcze w ramach programu „Szkoła dla rodziców - wychowanie bez przemocy” prowadzonego przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudzie Śląskiej, uczęszczały 72 osoby, z czego 42 osoby go ukończyły.

2.3 Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w związku z niepełnosprawnością lub długotrwałą chorobą wychowującego się w niej dziecka

Celem działań asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy „Za życiem” jest poprawa funkcjonowania kobiet w ciąży, w szczególności ciąży powikłanej oraz sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem poprzez koordynację poradnictwa w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Bycie rodzicem to jedna z najtrudniejszych, ale jednocześnie najbardziej satysfakcjonująca z ról. Natomiast dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami wyzwania są często bardziej złożone. Rodzina, która wychowuje dziecko z niepełnosprawnością wymaga szczególnego wsparcia. Istnieje wiele form pomocy dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami, które wspierają ich w pokonywaniu codziennych trudności. Rodzina może bowiem skorzystać z pomocy w formie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej czy opieki wytchnieniowej. 3 dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny posiadało orzeczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny wychowywało się 60 dzieci zaliczonych do osób niepełnosprawnych. Wsparciem asystenta rodziny objętych było 10 kobiet w ciąży, w tym 3 kobiety w ciąży zagrożonej. Tutejsze Centrum 28 rodzinom wypłaciło jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Z usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej skorzystały 3 rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, a z opieki wytchnieniowej także 3 rodziny.

WYPRACOWANE EFEKTY:

- Wsparcie rodziny w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
- Przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w przestrzeni pieczy zastępczej.
- Umożliwienie rodzicom powrotu ich dzieci z przestrzeni pieczy zastępczej.

3. Zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla rodzin

Kierunki działań i wskaźniki realizacji celu:

3.1. *Wzmocnienie umiejętności wychowawczych rodziców oraz kompetencji społecznych i umiejętności radzenia sobie z emocjami*

Rodziny objęte wsparciem tutaj. Centrum to często rodziny wieloproblemowe. O dysfunkcji można mówić wtedy, gdy rodzina nie wypełnia swojej funkcji w stosunku do społeczeństwa bądź do członków rodziny. Zaburzone funkcjonowanie jednego z jej członków uderza w cały system rodzinny. Członkowie tych rodzin często są także zagrożeni wykluczeniem społecznym, któremu należy przeciwdziałać. W związku z czym realizowane są zajęcia grupowe i indywidualne dla tych rodzin. Członkowie grup udzielają sobie wzajemnie wsparcia, dzielą się doświadczeniami w pokonywaniu trudności, a także wymieniają się użytecznymi informacjami.

- W 2025r. indywidualna praca z rodzicami i dziećmi odbywała się w ramach projektów:
  - „**Zdrowa zabawa**”, w którym wzięło udział 5 osób dorosłych i 11 dzieci.
Tematy zajęć: „Zdrowe odżywianie - czyli witaminki dla chłopczyka i dziewczynki”, „Zamieniamy słodczyce na owoce - wspólna zabawa dla dzieci i rodziców”, „Woda wszystko umyje - czyli dbamy o higienę osobistą”, „Ruch to zdrowie”.
  - „**Mama i Tata - MoTyle Mocy**”, w którym wzięła udział 1 osoba dorosła oraz 1 dziecko.
Tematy zajęć: „Rozwój 2,3,4 latka”, „Bajka dobra na wszystko - bajki terapeutyczne”, „Ćwiczenia ogólnorozwojowe z wykorzystaniem Metody Ruchu Rozwijającego W. Sherborne”, „Kolorowe żabki - gry i zabawy rozwojowe”, „Pomaluj mój świat - zabawy plastyczne”, „Balon, butka i bibułka - ćwiczenia logopedyczne”.
  - „**Jestem wyjątkowy - podaj mi klucz do samodzielności**”, w którym wzięły udział 4 osoby dorosłe i 8 dzieci.
Tematy zajęć: „Przedstawienie założeń i filozofii szkoły M. Montessori oraz ustalenie zasad bezpieczeństwa”, „Precyzja”, „Znaczenie zmysłów”, „Język i pismo”, „Matematyka”, „Rozwój poznawczy”.

W 2025 roku zostały wprowadzone dwa nowe projekty zajęć indywidualnych:

- **„Mam supermoce. Rodzina Milusińskich”**, w którym wzięło udział 7 osób dorosłych i 12 dzieci.

Tematy zajęć: „Wesołe zabawy - moje granice, granice innych ludzi”, „Uczucia wszystkich są ważne”, „W domu czuję się potrzebny”, „Problemy w szkole - zła ocena”, „Potrafię słuchać i rozmawiać rozmawiać - właściwa komunikacja”, „Moc jest we mnie”.

- **„(NIE)BEZPIECZNY DOM”**, w którym wzięło udział 15 osób dorosłych.

Tematy zajęć: „Emocje”, „Potrzeby emocjonalne”, „Krzyk jako forma bezradności rodzica, klaps jako forma przemocy”, „Zaniedbania jako jedna z form przemocy”, „Powielanie wzorców wychowania”, „Relacja rodzic - dziecko i jej wpływ na usamodzielnienie dziecka”.

- Zajęcia grupowe odbywały się w ramach następujących grup:

- **„Mądry rodzic - szczęśliwe dziecko” - grupa wsparcia dla rodziców.** Odbyło się 13 spotkań grupy, w których z różną częstotliwością wzięło udział 26 osób dorosłych i 25 dzieci.

Tematy zajęć w 2025r.: „Granice w wychowaniu - jak mówić „nie” z miłością”, „Emocje ich rozwój i rozpoznawanie”, „Emocje, inspiracje i intencje”, „Prawa kobiet”, „Kształtowanie dobrych nawyków u dzieci”, „Prawa i obowiązki dziecka”, „Zabawa na świeżym powietrzu a rozwój dziecka”, „Zajęcia organizacyjne”, „Hejt”, „Uzależnienia dzieci i młodzieży”, „Motywacja dzieci do nauki: 7 skutecznych strategii”, „Rodzicielskie wyrzuty sumienia”, „Spotkanie mikołajkowe”.

- **„moc-E” - grupa wsparcia dla osób z emocjonalnymi trudnościami w funkcjonowaniu społecznym.** Odbyło się 9 spotkań grupy, w których z różną częstotliwością wzięło udział 17 osób dorosłych i 4 dzieci.

Tematy zajęć w 2025r.: „Osobowość” - czym jest i skąd się bierze. Typy i rodzaje osobowości”, „Uzależnienia - rodzaje i profilaktyka”, „Jak rozmawiać z dzieckiem”, „Sytuacja szkolnictwa w Polsce oraz indywidualne problemy mieszkaniowe”, „Zajęcia podsumowujące”, „Wpływ kolorów na życie człowieka”, „Mama, tata, tablet”, „Projekcja filmu pt. „Cyrk motyli” omówienie procesu zmian i osobistego rozwoju”, „Zwyczaje świąteczne - omówienie tradycji oraz zwyczajów świątecznych”.

- **„Rudzkie Warsztatowo”.** Odbyło się 7 spotkań, w których z różną częstotliwością wzięło w nich udział 14 osób dorosłych i 5 dzieci.

Tematy zajęć w 2025r.: „Techniki relaksacji”, „Czas na wiosnę -DIY kwiaty z bibuły”, „CUS „Orbita”- oprowadzanie i nowe pomysły”, „Kolorowe liście”, „Kolorowe jeże z liści”, „Stroik adwentowy z papieru - świąteczna zabawa z dziećmi”, „Gwiazdy świąteczne”.

- „Co w środku piszczy?”. O odbyły się 4 spotkania, w których wzięło udział z różną częstotliwością 12 osób dorosłych i 19 dzieci. W 2025r. dwukrotnie zorganizowano zwiedzanie Stacji Biblioteka w Chebziu, odbyło się jedno wyjście do oczyszczalni w dzielnicy Orzegów oraz przygotowano zabawy integracyjne dla dzieci i rodziców.

Dział Klub Integracji Społecznej realizował projekt „FAS/FAE - grupa edukacyjna dla klientów pomocy społecznej”. Celem projektu jest uświadomienie uczestnikom zagrożenia związanego ze spożywaniem alkoholu przez kobiety ciężarne, przedstawienie szkodliwego wpływu alkoholu na ciążę, jej przebieg oraz zdrowie dziecka, edukowanie w zakresie metod postępowania w przypadku problemów wychowawczych z dzieckiem dotkniętym FAS/FAE, przedstawienie deficytów w dorosłym funkcjonowaniu osoby z FAS. W 2025r. grupę ukończyło 5 osób.

Dział Klub Integracji Społecznej prowadził także zajęcia warsztatowe w ramach projektu „Samodzielnie prowadzę gospodarstwo domowe”, w których w 2025 roku wzięło udział i ukończyło 13 osób.

3.2. Umożliwienie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego

Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne - realizowane jest poprzez: porady - ukierunkowane na określenie odpowiedniej formy pomocy, konsultacje psychologiczne - rodzinne i indywidualne, diagnozę psychologiczną, psychoedukację w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, terapię wspierającą. Na prośbę klientów psychologowie przygotowują również i wydają opinie i zaświadczenia. Praca psychologa odbywała się w siedzibie tutejszego Centrum i w środowisku domowym. W 2025r. 138 osób skorzystało ze wsparcia psychologa. W rodzinach objętych wsparciem psychologa wychowywało się 137 dzieci. Udzielono 953 porad psychologicznych.

Rodziny, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych mogą skorzystać również ze specjalistycznego poradnictwa prawnego, które realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego itp. W 2025 roku 53 rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny zostały skierowane do bezpłatnego poradnictwa prawnego.

WYPRACOWANE EFEKTY:

- Poszerzenie wiedzy przez rodziny o dostępnych formach wsparcia.
- Aktywizacja społeczna rodzin.
- Nabycie umiejętności opiekuńczych i wychowawczych przez rodziców.

4. Wyrównywanie szans rozwoju i edukacji dzieci

Kierunki działań i wskaźniki realizacji celu:

4.1. Wspieranie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży

Placówka Wsparcia Dziennego jest jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Prowadzi świetlicę socjoterapeutyczną o charakterze opiekuńczym i specjalistycznym dla dzieci i młodzieży w wieku 6 - 16 lat. Wspiera rodziny wieloproblemowe przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Zapewnia dzieciom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, prowadzi terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię. Organizuje zajęcia, których celem jest profilaktyka zaburzeń zachowania, przeciwdziałanie kryzysom szkolnym, rówieśniczym oraz rodzinnym, pomoc w identyfikowaniu zachowań ryzykownych, poprawa funkcjonowania w sferze społecznej, wzmacnianie samooceny, rozwijanie zainteresowań. W trakcie zajęć wychowawcy realizują autorskie programy socjoterapeutyczne, korekcyjne, psychokorekcyjne, logopedyczne, psychoprofilaktyczne, profilaktyczne. Dla wzmocnienia i utrwalenia oddziaływań wychowawczych Placówka współpracuje z rodzinami dzieci, min. wspiera rodziców/opiekunów w budowaniu kompetencji wychowawczych oraz w sprawach o kluczowym znaczeniu dla poprawy sytuacji dziecka. Biorąc pod uwagę dobro dziecka i rodziny Placówka współpracuje także z innymi instytucjami, organizacjami i zatrudnionymi w nich pracownikami realizującymi działania w obszarze wsparcia dzieci i rodzin, m.in. szkołami, Centrum Usług Społecznych, sądami, podmiotami leczniczymi, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną budując tym samym zintegrowany, lokalny system wsparcia dla dzieci i ich rodzin w mieście. W 2025r. wsparciem Placówki Wsparcia Dziennego objętych było 48 dzieci z 31 rodzin.

Kluby Młodzieżowe - są placówkami wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym. Funkcjonowanie klubów ma charakter profilaktyczny i rozwijający młodych ludzi pod względem społecznym. W 2025r. łącznie pomocą objęto 237 osób, z czego 90 osób było stałymi uczestnikami Klubów.

Zajęcia profilaktyczno - wychowawcze dla dzieci i młodzieży - prowadzone przez organizacje pozarządowe: Ośrodek Święta Elżbieta, Zgromadzenie Sióstr Świętej Elżbiety oraz Stowarzyszenie Świętego Filipa Nereusza. Odbiorcami zadania były dzieci i młodzież od 7 do 18 roku życia (w uzasadnionych przypadkach: dzieci od 3 roku życia), wychowujące się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju, zagrożone uzależnieniami i wykluczeniem. Organizacje, w ramach zajęć, wspierają rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, zapewniają wsparcie oraz pomoc dzieciom i młodzieży

zagrożonym uzależnieniami poprzez identyfikowanie zachowań ryzykownych, przeżywających kryzysy szkolne, rówieśnicze i rodzinne, stwarzają optymalne warunki do wszechstronnego rozwoju, wzmacniają rolę i funkcję rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka. Liczba dzieci i rodzin, które w 2025r. wzięły udział w zajęciach profilaktyczno-wychowawczych w:

- Stowarzyszeniu Świętego Filipa Nereusza: 159 dzieci, 129 rodzin,
  - Ośrodka Święta Elżbieta: 141 dzieci, 82 rodziny,
  - Zgromadzeniu Sióstr Świętej Elżbiety: 55 dzieci, 32 rodziny.
- Łącznie: 355 dzieci, 243 rodziny.

4.2. Wsparcie rozwoju dziecka niepełnosprawnego

Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci Niepełnosprawnych - jest placówką wsparcia dziennego, o charakterze specjalistycznym i jako taki, realizuje cele i zadania określone w przepisach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przepisach wydanych na jej podstawie. Ośrodek wspiera rodzinę wychowującą dziecko niepełnosprawne w zakresie realizacji programu rehabilitacji ruchowej wspomagającej (hipoterapia, muzykoterapia, integracja sensomotoryczna, choreoterapia, terapia dnia codziennego, samoobsługa, terapia przez zabawę, jaskinia solna), psychologicznej, logopedycznej, pedagogicznej oraz pielęgnacji. W 2025r. 114 dzieci objętych było wsparciem Ośrodka Adaptacyjnego dla Dzieci Niepełnosprawnych.

4.3. Uregulowanie sytuacji prawnej dzieci przebywających w przestrzeni pieczy zastępczej

Praca z rodziną zagrożoną kryzysem lub przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej powinna w głównej mierze mieć charakter profilaktyczny, tak aby uchronić dziecko przed umieszczeniem go poza domem rodzinnym. Natomiast w sytuacji, gdy dziecko zostaje umieszczone w przestrzeni pieczy zastępczej, powinna zmierzać do jak najszybszego jego powrotu do rodziców, a kiedy jest to niemożliwie do uregulowania jego sytuacji prawnej. Rodzina zawsze ma możliwość skorzystania z kompleksowego wsparcia i to w głównej mierze od jej gotowości zależą zmiany.

Zgodnie z informacjami z dnia 14.01.2026r. pozyskanymi od Prezesa Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej na dzień 31.12.2025 roku:

- prowadzono 728 spraw dotyczących ograniczenia władzy rodzicielskiej, w tym 325 spraw dotyczących ograniczenia przez nadzór kuratora (wykaz Opm dla spraw małoletnich objętych na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu opieką, kuratelą lub nadzorem wynikającym z ograniczenia władzy rodzicielskiej);

- liczba małoletnich, których rodzicom ograniczono władzę rodzicielską wynosiła 859, tym pod stałą kontrolą kuratora sądowego pozostawało 469.

Nadto od dnia 01.01.2025r. do dnia 31.12.2025r.:

- orzeczono prawomocne środki wychowawcze i poprawcze wobec 115 nieletnich;
- uprawomocniło się 269 spraw, w których ograniczono władzę rodzicielską (w tym przez nadzór kuratora) lub pozbawiono władzy rodzicielskiej;

W 2025 roku do wykazu Opm wpisano 294 nowych spraw, w tym 104 sprawy, w których ograniczono władzę rodzicielską poprzez nadzór kuratora. Nadzór kuratora zastosowano wobec 27 nieletnich.

W 2025 roku Centrum Usług Społecznych w Rudzie Śląskiej zgłosiło do adopcji 30 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W przypadku 10 dzieci proces adopcyjny został zakończony. 12 dzieci nie zostało zakwalifikowanych do adopcji przez Ośrodki Adopcyjne (z uwagi na silne więzi z dotychczasowymi opiekunami, wiek dziecka lub brak z jego strony zgody na adopcję). Wobec pozostałych dzieci proces nie został jeszcze zakończony.

WYPRACOWANE EFEKTY:

- Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.
- Zapewnienie bezpiecznego sposobu spędzania czasu wolnego dzieciom i młodzieży.
- Wyrównywanie deficytów edukacyjnych u dzieci i młodzieży.
- Umożliwienie dzieciom pozbawionym władzy rodzicielskiej rozpoczęcie procesu adopcyjnego.

II. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

W Dziale Wsparcia Rodziny i Pieczy Zastępczej zatrudnieni byli: kierownik, zastępca kierownika, specjalista, asystenci rodziny, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, główny specjalista - psycholog, psycholodzy. Wszyscy pracownicy Działu podnoszą swoje kwalifikacje.

W 2025 roku pracownicy Działu uczestniczyli m.in. w następujących szkoleniach, konferencjach, warsztatach i webinarach:

- Webinarium dotyczące promowania rodzicielstwa zastępczego.
- Spotkanie sieciujące.
- Kolory autyzmu.
- Zastosowanie kwestionariusza szacowania ryzyka - nowe narzędzie w ochronie dziecka.
- I Gliwickie Forum Rodzicielstwa Zastępczego.
- Wsparcie rodziny, rodzinna piecza zastępcza i adopcja w województwie śląskim.
- Konferencja „Relacje mają moc - o rodzinie, kryzysie i przywracaniu równowagi”.
- Konferencja „Cisza krzyczy - usłysz i reaguj”.
- Zarządzanie i organizacja usług społecznych.

- Opracowanie i realizacja indywidualnych planów usług społecznych.
- Obalamy mity - reaguj na przemoc. Rola instytucji w sytuacji przemocy domowej i uzależnienia.
- Interdyscyplinarność instytucji - skuteczna pomoc osobom objętym procedurą „Niebieskie Karty” z problemem alkoholowym.
- Forum Pieczy Zastępczej.
- Konwencja o prawach dziecka - osiągnięcia i nowe wyzwania.
- Budowanie odporności psychicznej dzieci i młodzieży.
- Wyzwania i rozwiązania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
- Rozwój usług społecznych w zakresie wsparcia rodziny, pieczy zastępczej i adopcji w województwie śląskim.
- Konferencja upowszechniająca Centra Usług Społecznych.

Ponadto pracownicy Działu Wsparcia Rodziny i Pieczy Zastępczej na bieżąco podnoszą swoją wiedzę i kompetencje poprzez zapoznawanie się z literaturą fachową oraz samokształcenie.

III. Finansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 176 pkt 5 zadaniem własnym gminy jest współfinansowanie dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, w przypadku Miasta Ruda Śląska nie zachodzi taka konieczność z uwagi na fakt, iż Ruda Śląska jest Miastem na prawach powiatu i realizuje zadania należące do zadań własnych powiatu zgodnie z art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2025 roku poniesiono następujące wydatki za pobyt dzieci w pieczy zastępczej:

a) rodzinna piecza zastępcza:

Rodziny zastępcze otrzymujące świadczenia na dzieci	Ilość rodzin zastępczych	Ilość dzieci w ciągu roku	Wydatki
	298	500	4 422 094,14 zł

b) instytucjonalna piecza zastępcza:

Placówki opiekuńczo - wychowawcze	Ilość placówek (w których umieszczone są dzieci)	Ilość dzieci w ciągu roku	Wydatki
	17	128	11 605 156,68 zł

IV. Przekazywanie informacji do Biura Informacji Gospodarczej

Zgodnie z art. 193 ust. 8 należy przekazywać informacje do Biura Informacji Gospodarczej o powstałych zaległościach z tytułu nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

W 2025 roku 675 osób zobowiązanych do ponoszenia powyższych opłat zostało zgłoszonych do Biura Informacji Gospodarczej.

V. Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny

W związku z § 3. 1. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2012r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej gmina, powiat oraz samorząd województwa mają obowiązek składania wojewodzie sprawozdania z wykonywania zadań za okres:

- od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca - w terminie do dnia 31 lipca danego roku,
- od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia - w terminie do dnia 31 stycznia roku następnego.

Sprawozdania zostały złożone w terminie.

VI. Potrzeby związane z realizacją zadań na 2025 rok

W 2025 roku ogółem z pomocy Centrum Usług Społecznych w Rudzie Śląskiej korzystało 1680 rodzin. Problem bezradności opiekuńczo - wychowawczej dotyczył 656 rodzin z dziećmi, co stanowiło 39 % ogółu rodzin korzystających z pomocy tut. Centrum. Zadania realizowane w ramach „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2024 - 2026” dawały możliwość objęcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych działaniami ukierunkowanymi na ich wzmocnienie.

Mając na uwadze powyższe, potrzeby na 2026 rok w zakresie wspierania rodziny to m.in.:

1. Dalszy rozwój asystentury rodzinnej poprzez zwiększenie liczby zatrudnionych asystentów rodziny ze względu na:

- konieczność wzmocnienia funkcji rodziny oraz umiejętności wychowawczych rodziców, aby zapobiec umieszczeniu dzieci w przestrzeni pieczy zastępczej, a także podejmowanie działań mających na celu reintegrację rodziny w przypadku odizolowania dziecka od systemu rodzinnego;
- konieczność udzielania wczesnego wsparcia, które zapobiega pogłębianiu się kryzysów, zanim zagrożone jest bezpieczeństwo dzieci;

- konieczność udzielania wsparcia w celu w tworzenia warunków do powrotu dziecka do domu rodzinnego z pieczy zastępczej;
- kontynuację działań asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy „Za życiem” celem lepszego funkcjonowania kobiet w ciąży, w szczególności ciąży powikłanej oraz sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem poprzez koordynację poradnictwa w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania dziecka z niepełnosprawnością oraz kwestii prawnych czy pomocy psychologicznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej;
- szeroka dostępność usługi asystenta rodziny dla rodzin, które nie korzystają z finansowego systemu pomocy społecznej, a przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
- konieczność realizacji postanowień Sądu zobowiązujących rodziny do współpracy z Centrum Usług Społecznych, a w szczególności z asystentem rodziny, gdyż często jest to ostatnie narzędzie wspierania rodziny przed wydaniem postanowienia o zabezpieczeniu dzieci;
- konieczność działań monitorujących i zaradczych w rodzinach, w których dzieci - pomimo postanowienia Sądu - nie zostały zabezpieczone w przestrzeni pieczy zastępczej z uwagi na brak miejsc;
- konieczność wspierania rodzin z Ukrainy, które wykazują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej a ich dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej.

2. Wzmocnienie działań profilaktycznych na rzecz rodziny w kryzysie poprzez dalszy rozwój pracy socjalnej i metodycznych działań ukierunkowanych na stabilizację funkcjonowania rodzin w ich środowisku, co stanowi podstawę zdrowego społeczeństwa i dobrych relacji.

3. Prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym ukierunkowanych na wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, które pozwolą dzieciom pozostać i wychowywać się we właściwie funkcjonujących rodzinach.

4. Dalszy rozwój współpracy interdyscyplinarnej różnych służb, instytucji i organizacji, które pracują na rzecz rodziny w celu wydobycia jej zasobów wewnętrznych i zewnętrznych, umożliwiających wyjście z sytuacji kryzysowej i udzielenia kompleksowego wsparcia.

5. Zapewnienie terapii i innych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla rodzin z problemem przemocy.

6. Rozpowszechnianie i promowanie działań wspierających rodziny.

7. Udzielenie rodzinom adekwatnej pomocy celem wzmocnienia więzi rodzinnych pomiędzy członkami z rodzin wieloproblemowych.

8. Zwiększenie dostępności do specjalistycznego i wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin, adekwatnego do pojawiających się problemów w rodzinie.
9. Rozwój różnorodnych środowiskowych i socjoterapeutycznych form pomocy dzieciom i młodzieży potrzebującym wsparcia w pokonywaniu trudności szkolnych oraz odpowiedniego zorganizowania czasu wolnego.
10. Poszerzanie katalogu zajęć grupowych dla rodziców celem wzmocnienia lub nabycia prawidłowych umiejętności społecznego funkcjonowania w zakresie korzystania z zasobów środowiska lokalnego, z własnych możliwości i uprawnień, załatwiania spraw urzędowych, komunikacji społecznej.
11. Dalsze poszerzanie katalogu zajęć indywidualnych dla rodziców i dzieci, mających na celu budowanie relacji rodzic-dziecko oraz pogłębienie wiedzy rodziców na temat rozwoju dzieci, ich potrzeb i emocji, stawiania granic i uczenia samodzielności.
12. Poszukiwanie nowych koncepcji i rozwiązań oraz powiększanie grona podmiotów współpracujących na rzecz przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania swoich funkcji i obowiązków.
13. Wzmacnianie i poszerzenie katalogu usług wspierających dzieci i rodziców ze specjalnymi potrzebami przy wykorzystaniu potencjału Centrum Usług Społecznych, a także pomieszczeń usługowych „Orbita”.
14. Dalsze podejmowanie działań na rzecz reintegracji rodziny celem niwelowania dysfunkcyjnych zachowań i podniesienia umiejętności wychowawczych, komunikacyjnych czy prowadzenia gospodarstwa domowego poprzez intensywny udział w stosownych formach terapii treningach kompetencji społecznych i zajęciach edukacyjnych dla rodziców. W przypadku braku działań ze strony rodziny i chęci do zmiany, dążenie do uregulowania sytuacji prawnej dzieci.
15. Dalsze podnoszenie kompetencji i umiejętności zawodowych osób zajmujących się niesieniem pomocy innym poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie, aby wzmocnić profesjonalizm kadry i skuteczność udzielanych działań wspierających.

Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza kolejne jego losy. Podstawowe funkcje rodziny to zapewnienie swoim członkom miłości, wsparcia i poczucia bezpieczeństwa. Jednakże współczesne rodziny przeżywają wiele trudności, które dezorganizują ich życie. Rodzina, w której normalne jej funkcje są zaburzone to rodzina dysfunkcyjna. Rozpad rodziny związany z bezradnością wychowawczą, brakiem poczucia bezpieczeństwa jej członków powoduje wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji różnych instytucji i służb. Długoletni kryzys w rodzinie może skutkować całkowitym zerwaniem więzi rodzinnych i umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Natomiast, mając na uwadze fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca dla prawidłowego rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby pozostało ono w niej jak najdłużej. Dlatego istotne jest, by rodzinie udzielić wszechstronnej pomocy. Ważne jest również podejmowanie i upowszechnianie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wspieranie rodziny.

Sprawozdanie niniejsze przygotowane zostało przez Centrum Usług Społecznych w Rudzie Śląskiej, które realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zgodnie z niniejszą ustawą, w oparciu o zarządzenie nr SP.0050.2.8.2025 Prezydenta Miasta Ruda Śląska z dnia 03 stycznia 2025r. w sprawie wyznaczenia na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Centrum Usług Społecznych.

Akceptuję

Z up. Prezydenta Miasta
Anna Krzysteczko
Zastępca Prezydenta Miasta

KIEROWNIK
DZIAŁU WSPARCIA RODZINY
I PIECZY ZASTĘPCZEJ
mgr Agnieszka Kaintoch

Dyrektor
Centrum Usług Społecznych
w Rudzie Śląskiej
mgr Krystian Morys